

**Fakulta sociálních studií, katedra politologie,
Masarykova univerzita
Akademický rok 2005/2006, letní semestr**

AFRICKÝ POLITICKÝ SYSTÉM

**Vyučující:
Doc. PhDr. Vlastimil Fiala, CSc.
katedra politologie a sociálních věd PF UP**

Olomouc 2006

SYLABUS

Charakteristika přednáškového kurzu

Hlavním cílem kurzu je seznámit studenty s africkým politickým systémem v historickém vývoji po současnost. Kurz se stručně zaměří na základní tendence historického vývoje v předkoloniálním a koloniálním období a pozornost bude věnována národněosvobozenkému boji za nezávislost. Studenti se seznámí se základními strukturami africké společnosti, zaměří se na etnické, tribální a subnacionální konflikty afrických zemí. Zvláštní pozornost je věnována úloze armády v africké společnosti a analýze četných vojenských převratů na africkém kontinentě.

Po tomto nezbytném metodickém úvodu je podstatná část kurzu věnována vzniku a vývoji afrického státu, typologii afrických politických systémů, ideologii a náboženství, africkým politickým stranám a stranickým systémům, volbám a volebním systémům. Poslední dvě přednášky naznačí hlavní tendence africké spolupráce, přiblíží hlavní africké regionální organizace a ozřejmí postavení Afriky v mezinárodní politice.

Organizace kurzu

Jedná se o kurz v letním semestru akademického roku, který se skládá z přednášky a semináře (1+1/týdně). Kurz budou probíhat jednou za 14 dní (2 hod. přednášky, 2 hod. seminář). Den, hodina, místnost a zahájení kurzu bude studentům oznámeno před zahájením letní výuky. Další časový harmonogram bude upřesněn vyučujícím na úvodní hodině.

Studenti jsou povinni absolvovat semináře. Vzhledem k organizaci kurzu jednou za 14 dní student může bez omluvy chybět na jednom dvouhodinovém semináři. Ostatní neúčast (zdravotní důvody) musí být řádně omluvena a student neúčast nahradí zvláštní písemnou prací. V případě neabsolvování tří dvouhodinových seminářů (i v případě omluvené neúčasti) studentovi nebude umožněno ukončení kurzu.

Požadavky na ukončení kurzu

1. Četba doporučené literatury (povinná)

Pro každý přednáškový blok je stanovena doporučená literatura, která bude dostupná v knihovně FSS MU. Studenti si mohou rozšířit základní znalost dané problematiky získanou v přednáškách četbou doporučené literatury. Základní znalost jednotlivých témat bude prověřována pravidelnými testy (čtyři testy), které se budou psát vždy na počátku přednášky. Za každý test student může získat 10 bodů (celkem 40 bodů).

2. Referáty a práce v semináři (povinná)

V rámci seminárního programu se budeme věnovat politickému vývoji a politickým systémům vybraných afrických zemí. Každý student si připraví ústní prezentaci cca na 15-20 min., která bude kopírovat strukturu přednášek (historie, společnost, armáda, stát, typologie režimu, ideologie, náboženství, politické strany, stranické systémy, volby, volební systémy, zapojení do regionálních organizací a zahraniční politika). Student si připraví zajímavá témata pro diskusi, řídí si diskusi sám. Za úspěšnou reprezentaci student získá maximálně 50 bodů. O udělení příslušného počtu bodů rozhodují anonymně studenti a započítá se celkový průměr získaných bodů. Všichni studenti jsou povinni sledovat aktuální dění na africkém kontinentu za uplynulých 14 dní (zejména <http://news.bbc.co.uk/1/hi/world/arica/default.stm>, <http://allafrica.com>, <http://africanews.org>)

3. Africká literatura (dobrovolná)

Každý student může získat 20 mimořádných bodů za 10 min. referát, ve kterém představí přední díla uznávaných afrických spisovatelů, čímž může nahradit případné bodové ztráty z ostatních aktivit. Tato prezentace není povinná a musí být konzultována s vyučujícím.

4. Písemná práce (povinná)

Každý student napíše během kurzu jednu 10-15 stránkovou práci (dle normy ČSN s vědeckým aparátem) na téma „Politické strany a stranické systémy v afrických zemích dle vlastního výběru (vznik, vývoj, ideologie, hlavní cíle strany, organizační struktura, členská základna, klasifikace). Za písemnou práci studenti mohou získat maximálně 50 bodů. Termín odevzdání do konce dubna 2005.

5. Závěrečný test (povinný)

Na závěr přednáškového a seminárního bloku studenti absolvují závěrečný test, za který mohou získat maximálně 60 bodů

6. Úspěšné ukončení kurzu

Student může získat 200 řádných bodů a 20 mimořádných bodů (viz africká literatura), pro úspěšné ukončení kurzu musí shromáždit 150 bodů, přičemž musí získat body u povinných aktivit. Hodnocení 150-160 dobře, 161-180 velmi dobře, 181-200 výborně

PŘEDNÁŠKOVÝ PROGRAM

I. Úvod do afrikanistiky

Význam studia africké politiky, postavení Afriky ve světové politice a ekonomice
Česká zahraniční politika a Afrika, česká afrikanistika

Organizace kurzu: program přednášek a seminářů, podmínky pro ukončení kurzu

Povinná a doporučená literatura, další prameny ke studiu afrikanistiky

Doporučená literatura:

Chazan, Naomi (1999). *The Diversity of African Politics: Trends and Approaches*. In:

Chazan, Naomi, Mortimer, Robert, Ravenhill, John, and Rotchild, Donald (1999).

Politics and Society in Contemporary Africa. Boulder, London: Lynne Rienner

Publishers, s.5-36.

II. Předkoloniální a koloniální subsaharská Afrika

Africká království; počátky koloniálního pronikání; portugalské objevné cesty;
anglické a francouzské koloniální soupeření v Africe; období obchodu otroky;
velmocenské dělení Afriky; britská, francouzská, portugalská, španělská, italská,
německá a belgická koloniální říše

Doporučená literatura:

Lacina, Karel a kol. (1987). *Nejnovější dějiny Afriky*. Praha: Svoboda, s.11-108.

Hrbek, Ivan: *Dějiny Afriky*. 1. díl. Praha 1966

Davidson, B.: *Černá matka Afrika*. Praha

Crowder, Michael (1964). Indirect Rule: French and British Style. *Africa*, Vol. 34,
s.197-205

III. Boj za nezávislost a hlavní tendence postkoloniálního vývoje

Nacionalismus a národně osvobozenecý boj anglických, francouzských, belgických a
portugalských kolonií za politickou nezávislost, koloniální dědictví

Doporučená literatura:

Introduction: African Politics since Independence In: Tordoff, William (2002).

Government and Politics in Africa. Fourth Edition, Revised and Updated. Houndmills,
Basingstoke, Hampshire: Palgrave Macmillan, s.1-23.

Lacina, Karel (ed.) (1984). Dějiny národně osvobozenecého hnutí v zemích
subsaharské Afriky v 60. a 70. letech. Praha: Academia.

Nugent, Paul (2004) *Africa Since Independence*. New York: Palgrave

Lacina, Karel a kol. (1987). *Nejnovější dějiny Afriky*. Praha: Svoboda (od s. 206)

Hrbek, Ivan (1966). *Dějiny Afriky*. 2. díl. Praha

IV. Africká společnost

Etnické složení afrického obyvatelstva, hlavní tendence afrického subnacionalismu
(tzv. kulturní mozaika, trvalý regionalismus, secesionismus, etnické konflikty),
tribalismus a tradiční společnost, sociální struktura afrického obyvatelstva (rolnictvo,
děláci, podnikatelé, byrokracie),

Doporučená literatura:

Ethnicity, Class, and the State In: Chazan, Naomi, Mortimer, Robert, Ravenhill, John,
and Rotchild, Donald (1999). *Politics and Society in Contemporary Africa*. Boulder,
London: Lynne Rienner Publishers, s.107-136.

Ottaway, Marina (1999). *Ethnic Politics in Africa: Change and Continuity*. In: Joseph,
Richard (ed.). *State, Conflict and Democracy in Africa*. London, Boulder: Lynne
Rienner Publishers, Inc., s.299-318.

- State and Society. In: Tordoff, William (2002). *Government and Politics in Africa*. Fourth Edition, Revised and Updated. . Houndmills, Basingstoke, Hampshire: Palgrave Macmillan, s.76-108.
- Ethnicity and religion: tribes, gods and political identity. In: Thomson, Alex (2004). *An Introduction to African Politics*. Second Edition. London and New York, Routledge, s.59-72.
- Gluckman, Max (1960). Tribalism in Modern British Central Africa. *Cahiers d'Etudes Africaines*, Vol. 1, č. 1, s.55-70.
- Sklar, Richard (1979). The Nature of Class Domination in Africa. *Journal of Modern Africa Studies*, Vol. 17, No. 4.
- Forrest, Joshua B. (2004). *Subnationalism in Africa. Ethnicity, Alliances, and Politics*. Boulder, London: Lynne Rienner Publishers.

V. Úloha armády v africké politice

Africké vojenské převraty, strukturální teorie vojenských převratů, příčiny vojenských převratů, výsledky, charakteristika vojenských režimů, tranzice vojenských režimů

Doporučená literatura:

- The Military. In: Tordoff, William (2002). *Government and Politics in Africa*. Fourth Edition, Revised and Updated. . Houndmills, Basingstoke, Hampshire: Palgrave Macmillan, s.137-167.
- Decalo, Samule (1977). *Coups and Army Rule in Africa. Studies in Military Style*. New Haven, London: Yale University Press, s.5-38.
- Coercion: military intervention in African Politics. In: Thomson, Alex (2004). *An Introduction to African Politics*. Second Edition. London and New York, Routledge, s.129-148.
- Jenkins, Craig, J., Kposowa, Augustine J. (1990). Explaining Military Coups D'Etat: Black Africa, 1957-1984. *American Sociological Review*, Vol. 55, No. 6, s.861-875
- Jenkins, Craig, J., Kposowa, Augustine J. (1993). The Structural Sources of Military Coups in Postcolonial Africa, 1957-1984. *The American Journal of Sociology*, Vol.99, No.1, s.126-163
- Hutchful, Eboe, Bathily, Abdoulaye (eds.) (1998). *The Military and Militarism in Africa*. Dakar: CODESRIA.
- Baynham, S. (ed.). (1986). *The Military, Power and Politics in Black Africa*. London: Croom Helm.
- Johnson, Thomas H., Slater, Robert O., McGowan Pat (1984). Explaining Military Coups D'Etat, 1960-1982. *The American Political Science Review*, Vol. 78. No.3, s.622-640.
- Jackman, Robert W., O'Kane, Rosemary H. T., Johnson, Thomas H., McGowan, Pat, Slater, Robert O. Slater (1986). Explaining African Coups d'Etat. *The American Political Science Review*, Vol. 80, No. 1, s.225-250.

VI. Africký stát

Legitimita moci v Africe, neopatrimonialismus, personální vláda, klientelismus, dědictví koloniálního státu, koncept státu v Africe, strukturální základy afrického státu, státní administrativa, one-party state, krize post-independent státu, demokracie a multiparty state, koncentrace a centralizace státní moci, centrum vs. periferie, lokální vláda.

Doporučená literatura:

- Legitimacy: neopatrimonialismus, personal rule and the centralization of the African State. Thomson, Alex (2004). *An Introduction to African Politics*. Second Edition. London and New York, Routledge, s.107-128.

- Joseph, Richard, Young, Crawford, Harbeson, John, W., (1999). Overview. In: Joseph, Richard (ed.). *State, Conflict and Democracy in Africa*. London, Boulder: Lynne Rienner Publishers, Inc., s.3-82.
- Olowu, Dele (1999). *Local Governance, Democracy, and Development*. In: Joseph, Richard (ed.). *State, Conflict and Democracy in Africa*. London, Boulder: Lynne Rienner Publishers, Inc., s.285-298
- High Politics: The Procedure and Practice of Government. In: Chazan, Naomi, Mortimer, Robert, Ravenhill, John, and Rotchild, Donald (1999). *Politics and Society in Contemporary Africa*. Boulder, London: Lynne Rienner Publishers, s.159-196.
- Ergas, Zaki (ed.) (1987). *The African State in Transition*. London: Macmillan.
- Zolberg, Aristide R. (1966). *Creating Political Order. The Party States of West Africa*. Chicago: Rand McNally and Company.
- Zartman, William I. (ed.) (1995). *Collapsed States: The Disintegration and Restoration of Legitimate Authority*. London, Boulder: Lynne Rienner Publishers, Inc.
- Joseph, Richard (2003). Africa: States in Crisis. *Journal of Democracy*, Vol. 14, No. 3, s.159-170.
- Jackson, Robert, H., Rosberg, Carl G. (1982). Why Africa's Weak States Persist: The Empirical and the Juridical in Statehood. *World Politics*, Vol. 35, No. 1, s.1-24.

VII. Africké politické režimy

Typologie politických režimů, administrativně-hegemonistické režimy, pluralistické režimy, stranicko-mobilizační režimy, stranicko-centralizační režimy, personálně-donucovací režimy, populistické režimy, chaotické režimy

Doporučená literatura

- Regimes in Independent Africa. In: Chazan, Naomi, Mortimer, Robert, Ravenhill, John, and Rotchild, Donald (1999). *Politics and Society in Contemporary Africa*. Boulder, London: Lynne Rienner Publishers, s.137-158.
- Bratton, Michael, Walle, Nicolas van de (1997). *Democratic Experiments in Africa. Regime Transitions in Comparative Perspective*. Cambridge: Cambridge University Press, s.61-96.
- Berg-Schlosser, Dirk (1984). African Political Systems: Typology and Performance. *Comparative Political Studies*, Vol. 17, No. 1, s.121-151.
- Jackson, Robert H., Rosberg, Carl G. (1984). Personal Rule: Theory and Practice in Africa. *Comparative Politics*, Vol. 16, No. 4, s.421-442.
- Markakis, J., and Waller, M. (eds). (1986). *Military Marxist Regimes in Africa*. London: Frank Cass.
- Jackson, Robert H., Rosberg, Carl G. (1982). Personal Rule in Black Africa. Berkeley: University of California Press.
- Collier, Ruth Berins (1982). Regimes in Tropical Africa. Berkeley: University of California Press.
- Gyimah-Boadi, E. (ed.) (2004). *Democratic Reform in Africa. The Quality of Progress*. London, Boulder: Lynne Rienner Publishers, Inc.
- Diamond, Larry, Linz, Juan, and Lipset Seymour Martin (eds.) (1988). *Democracy in Developing Countries: Africa*. London, Boulder: Lynne Rienner Publishers, Inc.
- Bratton, Michael, Walle, Nicolas Van de (1994). Neopatrimonial Regimes and Political Transitions in Africa. *World Politics*, Vol. 46, No. 4, s.453-489.

VIII. Ideologie a náboženství v Africe

Africký nacionalismus, africký socialismus, afrokomunismus, populismus, státní kapitalismus, tradiční africká náboženství (animismus, šamanismus, totemismus), islám, křesťanství

Doporučená literatura:

Nemarxistické teorie socialismu v afrických a arabských zemích. (1977). 2 sv. Praha, OÚ ČSAV.

Ideology: Nationalism, Socialism, Populism and State Capitalism In: Thomson, Alex (2004). *An Introduction to African Politics*. Second Edition. London and New York, Routledge. s.31-58.

Lawson, Th. E. (1998). *Náboženství Afriky*. Praha.

Young, Crawford (1982): *Ideology and Development in Africa*. New Haven and London, Yale University Press, 1982.

Fukuyama, F.: *The New Marxist-Leninist States in the Third World*. Santa Monica, Ca, Rand Corporation, 1984.

Ottaway, D. – Ottaway, M.: *Afrocommunism*. New York, Africana Publishing Co., 1978.

Rosberg, Carl G., Callaghy, Thomas, M. (eds.) (1979). *Socialism in Sub-Saharan Africa. A New Assessment*. Berkeley, University of California Press.

IX. Africké politické strany a stranické systémy

Vznik politických stran v Africe, typologie afrických politických stran, organizační výstavba, členská základna, typologie stranických systémů.

Doporučená literatura:

Hodgkin, Thomas (1961). *African Political Parties*. London: Penguin Books.

Mohamed Salih, M.A. (ed.) (2002). *African Political Parties. Evolution, Institutionalism and Governance*. London: Pluro Press.

Political Parties. In: Tordoff, William (2002). *Government and Politics in Africa*. Fourth Edition, Revised and Updated. . Houndmills, Basingstoke, Hampshire: Palgrave Macmillan, s.109-136.

Kuenzi, Michelle, Lambright, Gina (2001). Party System Institutionalization in 30 African Countries. *Party Politics*, Vol. 7, No. 4, s.437-468.

Coleman, J. S. and Rosberg, Carl (eds.) (1964) *Political Parties and National Integration in Tropical Africa*. Berkeley. California University Press.

Morgenthau, Ruth Schachter (1964). *Political Parties in French-Speaking West Africa*. Oxford: Oxford University Press.

X. Volby a volební systémy v Africe

Volby v předkoloniálním a koloniálním období, tzv. founding elections v období nezávislosti, volby v zemích s jednostranickým systémem, vícestranické volby, parlamentní volební systémy, prezidentské volební systémy.

Doporučena literatura:

Nohlen, D, Krennerich, M, Thibaut, B (1999). *Elections and Electoral Systems in Africa*. In: Nohlen, D, Krennerich, Michael, Thibaut, Bernhard (eds.). *Elections in Africa*. Oxford: University Press, s.1-40

Laakso, Liisa (1997). *Why Are Elections Not Democratic in Africa? Comparisons Between the Recent Multi-Party Elections in Zimbabwe and Tanzania*. *Nordic Journal of African Studies*, Vol. 6, No. 1, s.18-34.

Bratton, Michael, Posner, Daniel N. (1999). *A First Look at Second Elections in Africa, with Illustrations from Zambia*. In: Joseph, Richard (ed.). *State, Conflict*

and Democracy in Africa. London, Boulder: Lynne Rienner Publishers, Inc., s.377-408.

Laakso, Liisa (1999). *Beyond „Informal Politics“ Approaching Electoral Competition in Africa*. Paper presented at the workshop „Democracy in the Third World: What Should be Done? ECPR, Mannheim, March 26-31, 1999

Mackenzie, W. J. M., Robinson, Kenneth (1960). Some Conclusions. In: Mackenzie, W. J. M., Robinson, Kenneth (eds.). *Five Elections in Africa. A Group of Electoral Studies*. Oxford: Clarendon Press, s.462-488.

Bratton, M. (1998). Second Elections in Africa. *Journal of Democracy*, Vol. 9, No. 3, s.51-66.

Cowen, M., and Laakso, L. (1997). An Overview of Election Studies in Africa. *The Journal of Modern African Studies*, Vol. 35, No. 4, s.717-744.

Hayward, F. M. (ed.) (1987). *Elections in Independent Africa*. Boulder, Col.: Westview Press.

Young, T. (1993). Elections and Electoral Politics in Africa. *Africa*, Vol. 63, No. 3, s. 299-312.

Reynolds, A. (1998). *Electoral Systems and Democratization in Southern Africa*. Oxford: Oxford University Press.

XI. Africká spolupráce a regionální organizace

Organisation of African Unity(OAU)/African Union (AU), Economic Community of West African States (ECOWAS), East African Common Service Organistaion (EACSO)/East African Community (EAC), Southern African Co-Development Community (SADCC)/Southern African Development Community (SADC), Economic Community of Central African States (ECCAS), Community of Sahel-Saharan States (CSS), Common Market for Eastern and Southern Africa (CMESA)

Doporučená literatura:

Regional Groupings and the Organisation of African Unity. In: Tordoff, William (2002). *Government and Politics in Africa*. Fourth Edition, Revised and Updated. Houndmills, Basingstoke, Hampshire: Palgrave Macmillan., s.240-258.

Inter-African Relations. In: Chazan, N., Mortimer, R., Ravenhill, John, and Rotchild, Donald (1999). *Politics and Society in Contemporary Africa*. Boulder, London: Lynne Rienner Publishers, s.361-420.

Amate, C.O.C. (1986). *Inside the OAU. Pan-Africanism in Practice*. London: Macmilan.

Anglin, D.G. (1985). SADCC after Nkomati. *African Affairs*, Vol. 84, No. 335.

Hazlewood, A. (ed.) (1967). *African Integration and Disintegration: Case Studies in Economic and Political Union*. Oxford: Oxford University Press.

Mazzeo, David (ed.) (1984). *African Regional Organisations*. Cambridge: Cambridge University Press.

Adebajo, Adekeye and Rashid, Ismail (eds.) (2004). *West Africa's Security Challenges. Buliding Peace in a Troubled Region*. Boulder, London: Lynne Rienner.

Adebayo, Adekeye (1970). Prospects of Regional Economic Co-operation in West Africa. *Journal of Modern African Studies*, Vol. 8, No. 2:213-231.

Onwuka, Ralph and Sesay, Amadu (eds) (1985). *The Future of Regionalism in Africa*.

London: Macmillan. Bach, Daniel (1983). The Politics of West African Economic Cooperation: CEAO and ECOWACS. *Journal of Modern African Studies*, Vol. 21, No. 4: 601-621.

XII. Afrika v mezinárodní politice

Sovětsko-americké soutěžení v Africe, Afrika a Evropa, Afrika v mezinárodní politice po roce 1989, Afrika v 21. století

Doporučená literatura:

Africa in World Politics. In: Chazan, N., Mortimer, R., Ravenhill, J., and Rotchild, D. (1999). *Politics and Society in Contemporary Africa*. Boulder, London: Lynne Rienner Publishers, s.421-464, 491-498.

Sovereignty I: External influences on African politics. In: Thomson, Alex (2004). *An Introduction to African Politics*. Second Edition. London and New York, Routledge. s.149-174.

Clapham Christopher (1996). *Africa and the International System: The Politics of State Survival*. Cambridge: Cambridge University Press.

Olsen, Gorm Rye (1998). Western Europe's relations with Africa since the end of the Cold War. *Journal of Modern African Studies*, Vol. 35, No.2, s.299-319.

Ohaegbulam, F. Ugboaja (1994). The United States and Africa after the Cold War. *Africa Today*, Vol. 4, s.19-34.

TIŠTĚNÉ STUDIJNÍ PRAMENY

Povinná literatura:

Tordoff, William (2002). *Government and Politics in Africa*. Fourth Edition, Revised and Updated. Houndmills, Basingstoke, Hampshire: Palgrave Macmillan

Thomson, Alex (2004). *An Introduction to African Politics*. Second Edition. London and New York, Routledge

Časopisy (většina on-line, JSTOR starší ročníky)

Africa Confidential (online), Africa Recorder (již nevychází, starší ročníky velmi užitečné) (ÚMV), Africa Research Bulletin (ÚMV), Africa, Africa Insight, Africa Today, African Affairs (JSTOR), African Studies Review, African Studies Quarterly, The Journal of Modern African Studies (ÚMV, JSTOR), Journal of African Economies, Review of African Political Economy

Časopisy s občasnou afrikanistickou problematikou - Česká republika

Nový Orient, Archiv Orientalni (v angličtině), Mezinárodní vztahy, Mezinárodní politika, Politologická revue, Journal of Sub-Saharan Africa (Prof. PhDr. Luboš Kropáček)

Knihovny (větší afrikanistické sbírky)

Knihovna Orientálního ústavu České akademie věd

Knihovna Ústavu mezinárodních vztahů, Nerudova 6, Praha

Knihovna katedry Blízkého východu a Afriky, Celetná 20, FF UK Praha

Knihovna Ministerstva zahraničních vztahů České republiky, Loretské náměstí, Praha

Knihovna Národního muzea, Václavské náměstí, Praha (spíše starší publikace)

Nordický institut afrických studií (Uppsala, Švédsko) – on-line časopisy

SEMINÁRNÍ PROGRAM

ZEMĚ	DATUM	REFERUJÍCÍ
První seminární blok: Region jižní Afrika		
Jižní Afrika		
Botswana		
Zimbabwe		
Namibie		
Lesotho		
Svazijsko		
Druhý seminární blok: Region Lusofonní Afrika		
Angola		
Mosambik		
Guinea-Bissau, Cape Verde		
Třetí seminární blok: Region východní Afrika		
Malawi		
Madagaskar		
Tanzanie		
Kenya		
Uganda		
Zambie		
Čtvrtý seminární blok: Region roh Afriky		
Etiopie a Eritrea		
Somálsko		
Djibouti		
Pátý seminární blok: Region střední Afrika		
Demokratická rep. Kongo		
Rwanda a Burundi		
Středoafriická republika		
Sudán		
Čad		
Gabon		
Kongo		
Šestý seminární blok: Západní Afrika		
Ghana		
Rovníková Guinea		
Guinea		
Niger		
Nigérie		
Sierra Leone		
Kamerun		
Togo a Benin		
Pobřeží slonoviny		
Libérie		
Mali		
Gambie a Burkina Faso		
Senegal		

INTERNETOVÉ PRAMENY

Pravidelné aktuální informace

http://news.bbc.co.uk/2/hi/world/africa/default.stm	BBC
http://allafrica.com/	All Africa
http://www.africa.news.org	Africa News
http://www.africaonline.com	Africa Online
http://www.africa-confidential.com	Africa Confidential

Africká studia (univerzitní stránky)

http://www.library.yale.edu/african	Yale University
http://www.fas.harvard.edu/-cafrica/links.shtml	Harvard University
http://www.columbia.edu/cu/lweb/indiv./africa/cuvl	Columbia University
http://www-sul.stanford.edu/depts/ssrg/africa	Stanford University
http://www.sas.upenn.edu/AfricanStudies/AS.html	University of Pennsylvania

Stránky OSN (Afrika)

http://www.uneca.org	UN Economic Commission for Africa
http://unu.edu/africa	UN University (Africa)
http://www.undp.org/rba	UN Development Programme (Africa)

Africké regionální organizace

http://www.africa-union.org	Africa Union
http://www.ceec-eccas.org	Economic Community of Central African States
http://www.cen-sad.org	Community for Sahel-Saharan States
http://www.comesa.int	Common Market for Eastern and Southern Africa
http://www.ecowas.int	Economic Community of West African States
http://www.sadc.int	Southern African Development Community
http://www.nepad.org	New Partnership for Africa's Development

Oficiální vládní stránky vybraných afrických zemí

http://www.gov.bw	Botswana
http://www.spm.gov.cm	Kamerun
http://ghana.gov.gh	Ghana
http://www.statehousekenya.go.ke	Kenya
http://www.lesotho.gov.ls	Lesotho
http://maform.malawi.net	Malawi
http://mozambique.mz/index.htm	Mozambique
http://www.nigeria.gov.ng	Nigerie
http://www.gov.rw	Rwanda
http://www.gov.za	South Africa
http://www.tanzania.go.tz	Tanzanie
http://www.government.go.ug	Uganda
http://www.gta.gov.zw	Zimbabwe

Ostatní

http://www.worldbank.org/afr/
http://afrika.no
http://worldviews.igc.org/awpguide/